



# ÚSTAVNÝ SÚD SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Hlavná 110, 042 65 Košice 1

P. O. Box E – 35

## PREHEAD VYBRANÝCH ROZHODNUTÍ ÚSTAVNÉHO SÚDU SLOVENSKEJ REPUBLIKY

za obdobie XI./2021  
Senát II

### Nález:

<b>spisová značka</b>	<b>II. ÚS 53/2021</b>
<b>populárny názov</b>	Povinnosť riadneho odôvodnenia
<b>sudca spravodajca</b>	Peter Molnár
<b>druh konania</b>	konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb
<b>druh rozhodnutia a spôsob vybavenia</b>	Nález - Nález
<b>dátum rozhodnutia</b>	28.10.2021
<b>dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv</b>	Ústava Slovenskej republiky čl. 46 ods. 1 Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 6 ods. 1
<b>analytická právna veta</b>	Pokiaľ sťažovateľka v rámci odôvodnenia dovolania pri vymedzení dovolacieho dôvodu jasne popísala použitie konkrétnej právnej normy odvolacím súdom (§ 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka), ktoré hodnotila ako nesprávny výklad a aplikáciu dotknutej právnej úpravy pri posúdení prijateľnosti zmluvných ustanovení o poplatku za vedenie úveru v spotrebiteľskej zmluve, pričom v nadväznosti na to pripojila svoje právne úvahy, ktorými zdôvodnila vytýkanú nesprávnosť, je povinnosťou najvyššieho súdu v rámci odôvodnenia svojho rozhodnutia uviesť konkrétne dôvody neakceptovania tejto argumentácie sťažovateľky, inak zasiahne do jej základného práva na prístup k súdu.
<b>skutkový stav a základné fakty</b>	Proti sťažovateľke ako žalovanej sa žalobcovia domáhali žalobou podanou okresnému súdu zaplatať pohľadávku s príslušenstvom z titulu vydania bezdôvodného obohatenia získaného plnením z časti neplatného právneho úkonu – zmluvy o poskytnutí úveru. Okresný súd rozsudkom z 22. decembra 2014 žalobe vyhovel a zaviazal sťažovateľku zaplatiť žalobcom špecifikovanú sumu s príslušenstvom, pričom zmluvnú podmienku zakotvenú v dotknutej zmluve o poskytnutí úveru, v zmysle ktorej bol dlžník zaviazaný hradiť banke mesačný poplatok za vedenie úveru, určil za neplatnú z dôvodu jej neprijateľnosti. Okresný súd právny záver svojho rozhodnutia odôvodnil poukazom na to, že predmetná zmluvná podmienka spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa.  Odvolaniu sťažovateľky, ktorým napadla prvostupňový rozsudok okresného súdu, krajský súd nevyhovel a svojím rozsudkom z 24. augusta 2017 napadnutý prvostupňový rozsudok ako vecne správny potvrdil.  Dovolanie, ktoré sťažovateľka proti rozhodnutiu odvolacieho súdu uplatnila, bolo ústavnou sťažnosťou napadnutým uznesením najvyššieho súdu odmietnuté.
<b>z odôvodnenia</b>	Ústavný súd konštatuje, že po oboznámení sa s obsahom dovolania sťažovateľky je celkom zrejmé a nespochybniteľné, že právnou normou, ktorá je v hre a ktorej

sa sťažovateľkou kritizované právne posúdenie týka, je vlastne § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka, ktorý predstavuje generálnu klauzulu neprijateľných zmluvných podmienok. Ako správne poznamenal aj samotný okresný súd v prvostupňovom rozsudku (pozri s. 8 prvý odsek), je výpočet neprijateľných zmluvných podmienok zakotvený v ustanoveniach § 53 ods. 4 Občianskeho zákonníka iba demonštratívny, keď zákonodarca, uvedomujúc si nemožnosť taxatívne definovať všetky do úvahy prichádzajúce situácie, včlenil všeobecnú definíciu neprijateľnej zmluvnej podmienky do citovaného § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (neprijateľná podmienka). Predmetná generálna klauzula teda okrem toho, že plní definičný význam, má aj význam aplikačný, keď sú testu nekalosti za použitia generálnej klauzuly podrobované zmluvné podmienky, ktoré nespĺňajú charakter zmluvných podmienok demonštratívne definovaných v spomínaných ustanoveniach § 53 ods. 4 Občianskeho zákonníka. Zakotvením generálnej klauzuly je tak vytvorený priestor pre samotné všeobecné súdy, aby existujúcu právnu úpravu dotvorili vlastným výkladom.

Aj v posudzovanom prípade sťažovateľky nešlo pred všeobecnými súdmi (prvostupňovým a odvolacím súdom) o nič iné ako o výklad § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka definujúceho neprijateľné zmluvné podmienky a tiež zákonné výnimky, ktoré testu nekalosti zmluvných podmienok nepodliehajú. Z obsahu odôvodnenia dovolania sťažovateľky vyplýva, že sťažovateľka pri vymedzení dovolacieho dôvodu jasne popísala použitie konkrétnej právnej normy odvolacím súdom (§ 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka), ktoré hodnotila ako nesprávne, resp. ako nesprávny výklad a aplikáciu dotknutej právnej úpravy pri posúdení prijateľnosti zmluvných ustanovení o poplatku za vedenie úveru v spotrebiteľskej zmluve (pozri bod 19 tohto nálezu), pričom v nadväznosti na to pripojila svoje právne úvahy, ktorými zdôvodnila vytýkanú nesprávnosť (pozri bod 20 až 23 tohto nálezu). I napriek uvedenému najvyšší súd pri posúdení prípustnosti dovolania sťažovateľky celkom nepochopiteľne konštatoval absenciu takejto argumentácie v dovolaní sťažovateľky, pričom tak urobil bez uvedenia konkrétnych dôvodov, iba po predchádzajúcej citácii všeobecných interpretačných fráz.

Ústavný súd uvádza, že zmyslom dovolania je okrem eliminovania zmätočných rozhodnutí (§ 420 v spojení s § 431 CSP) vytvárať jednotnú rozhodovaciu prax týkajúcu sa právnych otázok [nesprávne právne posúdenie vecí v situáciách vymenovaných v § 421 ods. 1 písm. a), b) a c) CSP]. Strany sporu, ako aj právnická obec očakáva odpovede na tieto právne otázky. Od najvyššieho súdu sa preto pri posudzovaní prípustnosti dovolania podaného podľa § 421 CSP oprávnene očakáva citlivý a dôsledný prístup pri zvažovaní, či určité jeho skoršie rozhodnutia dávajú odpoveď na dovolateľom nastolenú právnu otázku a či je takáto právna otázka dovolateľom kvalifikovane v dovolaní naformulovaná. Len tak je možné naplniť účel dovolania, ktorým je riešenie právnych otázok, ktoré buď ešte neboli vyriešené, ktoré sú rozhodované rozdielne alebo pri ktorých sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe. Tým najvyšší súd naplňa princíp právnej istoty. Naplnením tejto funkcie plní dovolanie aj celospoločenskú úlohu (pozri Števček, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M. a kol. Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha : C. H. Beck, 2016, s. 1346).

Ústavný súd uzatvára, že právna otázka bola sťažovateľkou v jej dovolaní vymedzená náležite a dostatočne, a preto namietané uznesenie najvyššieho súdu neobstojí z hľadiska základného práva na prístup k súdu. Dospel tak k záveru, že namietané uznesenie nespĺňa atribúty ústavne akceptovateľného rozhodnutia súdu, pretože v ňom prípustnosť dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP, ako aj § 432 ods. 2 CSP bola najvyšším súdom posúdená ústavne nekonformným spôsobom. V dôsledku toho neposkytuje odôvodnenie namietaného uznesenia dostatok relevantných dôvodov na najvyšším súdom prijatý záver o

	<p>neprípustnosti dovolania sťažovateľky.</p> <p>Z uvedených dôvodov namietané uznesenie najvyššieho súdu porušuje základné právo sťažovateľky na súdnu ochranu zaručené čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj jej právo na spravodlivé súdne konanie zaručené čl. 6 ods. 1 dohovoru. Ústavný súd napadnuté rozhodnutie zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie.</p>
<b>použitie odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, EStP a iných súdov</b>	rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva vo veci Golder proti Spojenému kráľovstvu z 21. 2. 1975, sťažnosť č. 4451/70, body 35a 36
<b>súvisiace právne predpisy</b>	zákon č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok
<b>klúčové slová</b>	<p>práva a slobody – právo na súdnu a inú právnu ochranu-právo na spravodlivý proces</p> <p>arbitrárnosť</p> <p>práva a slobody – právo na súdnu a inú právnu ochranu-právo na súdnu ochranu dovolanie-prípustnosť</p>

<b>spisová značka</b>	<b>II. ÚS 203/2021</b>
<b>populárny názov</b>	Porušenie princípu rovnosti účastníkov v konaní
<b>súdca spravodajca</b>	Peter Molnár
<b>druh konania</b>	konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb
<b>druh rozhodnutia a spôsob vybavenia</b>	Nález - Nález
<b>dátum rozhodnutia</b>	11.11.2021
<b>dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv</b>	<p>Ústava Slovenskej republiky čl. 46 ods. 1</p> <p>Ústava Slovenskej republiky čl. 47 ods. 3</p> <p>ústavný zákon č. 23/1991 Zb., ktorým sa uvádza Listina základných práv a slobôd čl. 36</p> <p>Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 6 ods. 1</p>
<b>analytická právna veta</b>	Zásada koncentrácie a procesnej ekonomie konania nemôže ísť na úkor jednej zo strán sporu v situácii, keď sa rozhoduje o návrhu protistrany (návrh na ne/pripustenie intervenienta do konania), najmä v situácii, v ktorej rozhodnutie o tomto návrhu má potenciál ovplyvniť výsledok konania. Z tohto dôvodu v dôsledku postupu okresného súdu a následného vydania uznesenia, ktorým o tomto návrhu rozhodol bez vedomia sťažovateľky došlo k porušeniu princípu rovnosti účastníkov v konaní podľa čl. 47 ods. 3 ústavy.
<b>skutkový stav a základné fakty</b>	<p>Sťažovateľka 1 ako žalovaná je účastníčkou v spore týkajúcom sa nárokov z kolektívnej správy pri káblovej retransmisii, v ktorom ju žalobca žaluje o vydanie pohľadávky s príslušenstvom titulom nevyplatených nárokov z kolektívnej správy. V konaní bolo predložené oznámenie sťažovateľky 2 o vstupe do prebiehajúceho konania ako intervenienta na strane sťažovateľky 1, pretože táto mala preukázateľne právny záujem na výsledku sporu (hrozba sekundárneho sporu so sťažovateľkou 1, v ktorom by boli riešené hmotnoprávne vzťahy s ňou).</p> <p>Okresný súd rozhodol ústavnou sťažnosťou napadnutým uznesením o nepripustení sťažovateľky 2 do prebiehajúceho konania, pretože v konaní sťažovateľka 2 nepreukázala právny záujem na výsledku sporu. Odôvodnenie napadnutého uznesenia považujú za nedostatočné a arbitrárne, keď sa okresný súd.</p>
<b>z odôvodnenia</b>	Právny záujem LITY na výsledku konania je podľa názoru ústavného súdu preukázateľne daný skutočnosťou, že sa žalobou uplatňuje nárok, o ktorom Slovak Telekom, ako aj LITA tvrdia, že bol už pre rozhodné obdobie vysporiadaný (konzumovaný) na základe ich dohody o urovaní a hromadnej licenčnej zmluvy, a vysporiadanie sa má týkať všetkých majetkových práv súvisiacich s káblou retransmisiou, ktorú prevádzkuje Slovak Telekom. Ústavný súd preto konštatuje, že záver okresného súdu o nepreukázaní právneho

záujmu LITY na výsledku sporu je nielenže nepreskúmateľný, a preto arbitrárny, ale aj vecne nesprávny, v rozpore s obsahom spisu. Pokiaľ ide o záver okresného súdu, že výsledok konania nie je spôsobilý „ovplyvniť akékoľvek hmotnoprávne vzťahy medzi žalovaným a intervenientom na strane žalovaného, subjektom LITA“, ústavný súd konštatuje, že vzhľadom na oprávnenia LITY a SAPY na výkon kolektívnej správy je (vychádzajúc z uzavretých dohôd medzi Slovak Telekom a LITOU) minimálne sporné, či SAPA uplatňuje tie isté nároky, ktoré už boli vysporiadané týmito dohodami. Preto je dôvodné a žiaduce, aby LITA ako intervenient v prebiehajúcom konaní potvrdila, resp. vyvrátila tvrdenia Slovak Telekom o vysporiadaní žalobou uplatnených nárokov.

Ústavný súd zároveň považoval za nevyhnutné reagovať aj na stanovisko, argumenty a obranu SAPY ako vedľajšieho účastníka v tomto konaní. SAPA podobne ako v prebiehajúcom konaní, aj vo svojom stanovisku vlastne tvrdí, že predmetom žaloby sú jej iné nároky ako tie, ktoré Slovak Telekom vysporiadala s LITOU ako organizáciou kolektívnej správy na základe zmlúv uzatvorených s autormi. Argumentačne sa domáha takého výkladu autorského zákona s poukazom na znenie § 169 ods. 4 písm. b) autorského zákona v spojení s § 165 ods. 9 a 10 autorského zákona, že SAPA ako organizácia kolektívnej správy zastupuje ex lege práve tých ostatných autorov audiovizuálnych diel, ktoré nepokrýva LITA (na základe zmlúv s nositeľmi uzavretých s LITOU) vo veci správy majetkových práv autorov za použitie audiovizuálnych diel káblovou retransmisiou, pretože títo autori neprejavili vôľu domáhať sa svojich nárokov sami a neuzavreli ani zmluvu s LITOU. S uvedeným právnym názorom ako obranou nemožno súhlasiť, pretože nemá oporu v autorskom zákone, dokonca je v rozpore s obsahom § 86 autorského zákona, na ktorý SAPA vo svojom vyjadrení poukazuje (pozri bod 11 odôvodnenia tohto nálezu). Podľa § 86 autorského zákona predpokladom výkonu majetkových práv k audiovizuálnemu dielu autorov výrobcom originálu audiovizuálneho diela je písomný súhlas na vyhotovenie diela, dohoda o odmene za vytvorenie diela a dohoda o odmene za použitie diela, pokiaľ nie je stanovené inak. Vzhľadom na to SAPA (ako organizácia kolektívnej správy združujúca producentov ako výrobcov audiovizuálnych diel, pozn.) je pri výkone majetkových práv (teda aj predmetnom spore) povinná preukázať predpoklady na výkon týchto majetkových práv zmluvami s autormi, v prospech ktorých kolektívnu správu vykonáva. Pokiaľ by bol výklad dotknutých ustanovení autorského zákona predostretý SAPOU správny, týkal by sa rovnako aj LITY, s ktorou Slovak Telekom vysporiadala sporné licenčné práva za použitie audiovizuálnych diel káblovou retransmisiou. Ústavný súd, vychádzajúc z uvedeného a dôkazov, ktoré sú obsahom súdneho spisu a ktoré SAPA predložila v predmetnom konaní na podporu svojho tvrdenia o zastupovaní iných autorov pri použití ich diel v káblovej retransmisii, konštatuje, že obsahom spisu sú buď nepodpísané návrhy zmlúv, na základe ktorých teda rozhodne nie je možné ustáliť záver, že zastupuje iných autorov ako tých, ktorých práva mali byť vysporiadané zmluvne medzi Slovak Telekom a LITOU, alebo ide o zmluvy, ktoré sa týkajú iných nárokov než tých, ktoré sú predmetom konania. Predpokladom záveru o rozdielnosti uplatňovaného nároku je okrem iného aj ustálenie skutkovej otázky, koho majetkové práva SAPA vykonáva v rámci kolektívnej správy majetkových práv v súvislosti s káblovou retransmisiou a uplatňuje v predmetnom konaní.

Ústavný súd tak dospel k záveru, že napadnuté uznesenie okresného súdu je arbitrárne a nepreskúmateľné, keďže nedáva žiadne relevantné odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany a nereflektuje na rozhodné skutkové okolnosti veci, na ktoré sa sťažovateľky v konaní odvolávali.

Vychádzajúc zo skutočnosti, že v dôsledku takéhoto arbitrárneho rozhodnutia bola vylúčená účasť intervenienta LITY v napadnutom konaní, ústavný súd dospel k záveru, že napadnutým uznesením okresného súdu došlo k porušeniu označených práv sťažovateľky LITY podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 6 ods. 1 dohovoru. Napadnuté uznesenie okresného súdu preto zrušil a vec mu vrátil na ďalšie

	konanie a rozhodnutie.
<b>použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESĽP a iných súdov</b>	
<b>súvisiace právne predpisy</b>	zákon č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok
<b>klúčové slová</b>	práva a slobody – právo na súdnu a inú právnu ochranu-právo na prístup k súdu autorské právo-licenčná zmluva práva a slobody – právo na súdnu a inú právnu ochranu-právo na spravodlivý proces bezdôvodné obohatenie-vydanie intervencia-intervenient práva a slobody – právo na súdnu a inú právnu ochranu-právo na súdnu ochranu práva a slobody – právo na súdnu a inú právnu ochranu-právo na rovnosť účastníkov v konaní

<b>spisová značka</b>	<b>II. ÚS 288/2021</b>
<b>populárny názov</b>	Dôvodnosť väzby - výsluch obvineného
<b>sudca spravodajca</b>	Ľuboš Szigeti
<b>druh konania</b>	konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb
<b>druh rozhodnutia a spôsob vybavenia</b>	Nález - Nález
<b>dátum rozhodnutia</b>	14.10.2021
<b>dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv</b>	Ústava Slovenskej republiky čl. 17 ods. 2 Ústava Slovenskej republiky čl. 17 ods. 5 zákon č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov § 133 ods. 2 zákon č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov
<b>analytická právna veta</b>	Taký výsluch obvineného vykonaný v súvislosti s rozhodovaním o väzbe, pri ktorom tento bez vlastného zavinenia nemá možnosť vyjadriť sa k niektorej z rozhodujúcich okolností podmieňujúcich dôvodnosť väzby, nemožno považovať z materiálneho hľadiska za splnenie povinnosti vypočuť obvineného (resp. za naplnenie práva obvineného byť vypočutý) v rámci rozhodovania o dôvodnosti trvania väzby.
<b>skutkový stav a základné fakty</b>	Sťažovateľ bol uznesením špecializovaného trestného súdu z 3. apríla 2020 vzatý do väzby z dôvodu podľa § 71 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku v súvislosti s trestným stíhaním pre pokračovací obzvlášť závažný zločin prijímania úplatku podľa § 329 ods. 1, 2 a 3 Trestného zákona a iné. Ďalším uznesením špecializovaného trestného súdu zo 7. októbra 2020 v spojení s uznesením najvyššieho súdu bol zmenený dôvod väzby na väzbu podľa ustanovenia § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku. Zároveň bola väzba z tohto zmeneného dôvodu predĺžená do 4. januára 2021. Následným uznesením špecializovaného súdu z 11. decembra 2020 v spojení s uznesením najvyššieho súdu z 21. decembra 2020 bola lehota väzby sťažovateľa predĺžená do 1. apríla 2021. Uznesením špecializovaného súdu z 15. marca 2021 bola žiadosť sťažovateľa o prepustenie z väzby zamietnutá, nebol prijatý jeho písomný sľub, ale ani ponuka peňažnej záruky od manželky sťažovateľa a nebol uložený ani dohľad probačného a mediačného úradníka. Na základe návrhu prokurátora však bola predĺžená lehota trvania jeho väzby do 1. júla 2021. Špecializovaný súd uznesenie odôvodnil okrem iného tým, že v priebehu vyšetrovania bolo sťažovateľovi vznesené nové obvinenie z 8. marca 2021 pre pokračovací obzvlášť závažný zločin prijímania úplatku podľa § 329 ods. 1, 2 a 3 Trestného zákona, teda pre ďalších 53 čiastkových skutkov pokračujúcej trestnej činnosti, čo podľa názoru špecializovaného súdu posilňuje dôvody preventívnej väzby. Proti uzneseniu špecializovaného súdu sťažovateľ podal sťažnosť priamo do zápisnice o jeho výsluchu 15. marca 2021 a následne sťažnosť písomne

	<p>odôvodnil 17. marca 2021.</p> <p>Z úradného záznamu vyšetrovateľa vyplýva, že 8. marca 2021 bolo vydané uznesenie, ktorým (inter alia) sťažovateľovi bolo vznesené obvinenie, ktoré bolo doručené sťažovateľovi 16. marca 2021. Táto skutočnosť bola následne vyšetrovateľom prostredníctvom mailovej správy oznámená aj sudkyňi najvyššieho súdu.</p> <p>Ústavnou sťažnosťou napadnutým uznesením najvyššieho súdu z 23. marca 2021 bola sťažnosť podaná sťažovateľom zamietnutá a zároveň na základe sťažnosti prokurátora mu bola predĺžená lehota trvania väzby do 1. septembra 2021.</p>
<p><b>z odôvodnenia</b></p>	<p>Zo skutkového hľadiska je medzi účastníkmi konania nesporné, že uznesenie o vznesení obvinenia z 8. marca 2021 v čase konania a rozhodovania špecializovaného súdu (12. a 15. marca 2021) nebolo sťažovateľovi doručené. Stalo sa tak až 16., príp. 17. marca 2021, čo zostalo sporné. Podľa sťažovateľa zo zápisníc z neverejného zasadnutia špecializovaného súdu z 12. a 15. marca 2021 vyplýva, že ani z prednesu prokurátora, ale ani z prednesov predsedu senátu špecializovaného súdu nevyplývala existencia uznesenia o vznesení obvinenia z 8. marca 2021. Sťažovateľ sa podľa vlastného tvrdenia o existencii tohto obvinenia dozvedel až z ústneho odôvodnenia uznesenia špecializovaného súdu vyhláseného 15. marca 2021. Najvyšší súd explicitne tieto tvrdenia sťažovateľa sice nerozporuje, avšak (v podstate v protiklade s nimi) uvádza, že sťažovateľ mal možnosť v priebehu konania výsluchu žiadať o jeho prerušenie s tým, aby sa s uznesením o vznesení obvinenia z 8. marca 2021 mohol oboznámiť a vyjadriť sa k nemu. Implicitne teda tvrdenia sťažovateľa vlastne spochybňuje.</p> <p>Podľa názoru ústavného súdu aplikáciou judikatúry ESLP (pozri bod 25) na zistený skutkový stav (pozri bod 26) treba dôjsť k záveru, že ústavná sťažnosť je dôvodná.</p> <p>Najvyšší súd a špecializovaný súd nijako nepopierajú, že obvinený v konaní, v ktorom sa preskúmava dôvodnosť trvania väzby, musí byť vypočutý. Túto povinnosť špecializovaný súd aj splnil, keďže sťažovateľa pred rozhodnutím o ďalšom trvaní väzby vypočul. Ak by však bolo pravdivé tvrdenie sťažovateľa, podľa ktorého v čase výsluchu, resp. do vyhlásenia rozhodnutia špecializovaného súdu o existencii uznesenia o vznesení obvinenia z 8. marca 2021 nevedel, potom by bolo zrejmé, že k jednej z rozhodujúcich materiálnych podmienok ďalšieho trvania väzby sa bez vlastného zavinenia nemal možnosť vyjadriť. V takomto prípade by platilo, že povinnosť vypočut' obvineného (resp. právo obvineného byť vypočutý) v konaní o dôvodnosti trvania väzby bola naplnená iba formálne, nie teda aj z materiálneho hľadiska. Taký výsluch obvineného vykonaný v súvislosti s rozhodovaním o väzbe, pri ktorom tento bez vlastného zavinenia nemá možnosť vyjadriť sa k niektorej z rozhodujúcich okolností podmieňujúcich dôvodnosť väzby, nemožno považovať z materiálneho hľadiska za splnenie povinnosti vypočut' obvineného (resp. za naplnenie práva obvineného byť vypočutý) v rámci rozhodovania o dôvodnosti trvania väzby.</p> <p>Uvedený záver by platil o to viac v prípade, ak by sa ukázalo ako pravdivé tvrdenie sťažovateľa, že prokurátor, ale ani špecializovaný súd ho pred jeho výsluchom, resp. počas neho až do vyhlásenia uznesenia na existenciu uznesenia o vznesení obvinenia z 8. marca 2021 neupozornili, hoci o ňom museli vedieť (rovnako ako o tom, že sa v spise v kritickom čase nenachádzal dôkaz o doručení uznesenia sťažovateľovi).</p> <p>Na základe dosiaľ uvedeného možno konštatovať, že zo záverov najvyššieho súdu nevyplývajú niektoré rozhodujúce skutočnosti umožňujúce posúdiť, či výsluch sťažovateľa pred špecializovaným súdom 12. marca 2021 bolo možné</p>

	<p>považovať za splnenie povinnosti vypočúť obvineného (resp. za realizáciu práva obvineného byť vypočutý) v rámci rozhodovania o dôvodnosti väzby. Podstatné bolo totiž v tejto súvislosti nepochybne ustáliť, či sa sťažovateľ naozaj počas neverejného zasadnutia do momentu vyhlásenia uznesenia špecializovaného súdu nemohol dozvedieť o existencii uznesenia o vznesení obvinenia z 8. marca 2021, a teda nemal ani možnosť vyjadriť sa k jednej z materiálnych podmienok trvania väzby.</p> <p>Vzhľadom na všetky uvedené skutočnosti došlo k porušeniu práva sťažovateľa na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy.</p>
<b>použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, EŠLP a iných súdov</b>	<p>rozsudok EŠLP z 28. októbra 1998 vo veci Assenov a iní c. Bulharsko, sťažnosť č. 24760/94</p> <p>rozsudok EŠLP vo veci Husák proti Českej republike zo 4. 12. 2008, č. sťažnosti 19970/04</p>
<b>súvisiace právne predpisy</b>	zákon č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov
<b>kľúčové slová</b>	<p>práva a slobody – základné ľudské práva a slobody-právo na osobnú slobodu</p> <p>výsluch, výpoveď, vypočutie-výsluch obvineného</p> <p>trestné konanie</p> <p>väzba</p>

<b>spisová značka</b>	<b>II. ÚS 321/2021</b>
<b>populárny názov</b>	Sankcionovanie domnejšej procesnej pasivity
<b>sudca spravodajca</b>	Peter Molnár
<b>druh konania</b>	konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb
<b>druh rozhodnutia a spôsob vybavenia</b>	Nález - Nález
<b>dátum rozhodnutia</b>	11.11.2021
<b>dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv</b>	<p>Ústava Slovenskej republiky čl. 46 ods. 1</p> <p>zákon č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov</p>
<b>analytická právna veta</b>	<p>V dôsledku postupu okresného súdu, ktorým sankcionoval sťažovateľa za domnelú procesnú pasivitu, hoci v čase rozhodovania tohto súdu sťažovateľ podanie objednávky znaleckého posudku za účelom potvrdenia skutočnosti, že exekučný titul nenadobudol právoplatnosť preukázal, došlo k porušeniu sťažovateľovho základného práva na súdnu ochranu.</p>
<b>skutkový stav a základné fakty</b>	<p>Na okresnom súde je vedené exekučné konanie proti povinnému sťažovateľovi o vymoženie pohľadávky s príslušenstvom. Exekučným titulom je platobný rozkaz vydaný okresným súdom, ktorý nadobudol právoplatnosť a vykonateľnosť po tom, čo mal byť doručený sťažovateľovi. Sťažovateľ namietal, že platobný rozkaz mu nebol nikdy doručený a podpis na doručení mu nepatrí. Z uvedeného dôvodu podal sťažovateľ návrh na zastavenie exekúcie.</p> <p>Okresný súd uznesením vydaným vyšším súdnym úradníkom návrh na zastavenie exekúcie zamietol. Proti tomuto uzneseniu podal sťažovateľ sťažnosť, v ktorej poukázal na rozdiel medzi jeho vlastnoručným podpisom a podpisom na doručení platobného rozkazu a okresnému súdu oznámil, že čo možno v najkratšej lehote požiada znalca z odboru písomznanectva o vypracovanie znaleckého posudku na účel preukázania, že podpis na doručení mu nepatrí a platobný rozkaz nenadobudol právoplatnosť a vykonateľnosť. Sťažovateľ sa zároveň zaviazal v lehote 30 dní predložiť okresnému súdu záväznú objednávku znaleckého posudku, ktorú následne aj zaslal na mailovú adresu okresného súdu.</p> <p>Okresný súd uznesením ústavnou sťažnosťou napadnutým uznesením sťažnosť sťažovateľa odmietol. Neskôr bol sťažovateľovi doručený znalecký posudok, z ktorého vyplýva, že podpis na doručení platobného rozkazu – exekučného</p>

	titulu nie je podpisom sťažovateľa.
<b>z odôvodnenia</b>	<p>Z elektronického spisu okresného súdu sp. zn. 28 Ek 1566/2019 ústavný súd zistil, že sa v ňom nenachádza elektronické podanie sťažovateľa adresované podateľni okresného súdu zo 17. augusta 2020 (ktoré tvorí v jeho tlačenej forme prílohu tejto ústavnej sťažnosti), ktorým preukazuje skutočnosť, že u príslušnej znalkyne zadal objednávku na vyhotovenie znaleckého posudku na preukázanie ním tvrdených skutočností.</p> <p>Z príloh ústavnej sťažnosti ústavný súd zistil, že sťažovateľ zadal 6. augusta 2020 znalkyni objednávku na vypracovanie znaleckého posudku na účel preukázania skutočnosti, že podpis na doručenke exekučného titulu mu nepatrí. O tejto skutočnosti informoval sťažovateľ okresný súd 17. augusta 2020 elektronickým podaním adresovaným podateľni okresného súdu s tým, že do predmetu správy uviedol spisovú značku konania.</p> <p>Okresný súd pri rozhodovaní o sťažnosti sťažovateľa proti uzneseniu vyššieho súdneho úradníka nevezal túto skutočnosť do úvahy, dokonca o nej ani nemal vedomosť. Skutočnosť, že v čase rozhodovania okresného súdu o sťažnosti nebolo uvedené podanie sťažovateľa súčasťou súdneho spisu, nemožno pripísať na ľarchu sťažovateľa v tom zmysle, že nesplnil povinnosť preukázať svoje tvrdenia.</p> <p>Ústavný súd konštatuje, že vyvodené skutkové závery okresného súdu, ktoré sú súčasťou odôvodnenia napadnutého uznesenia (bod 15), sú z ústavného hľadiska neudržateľné, keďže okresný súd sankcionoval sťažovateľa za domnelú procesnú pasivitu. V čase rozhodovania súdu sťažovateľ podanie objednávky znaleckého posudku preukázal. Dôsledkom uvedeného nedostatku poskytnutej súdnej ochrany zo strany okresného súdu je porušenie základného práva sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 ústavy.</p>
<b>použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESLP a iných súdov</b>	nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV. ÚS 77/02 z 27. novembra 2002
<b>súvisiace právne predpisy</b>	zákon č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení neskorších predpisov
<b>klúčové slová</b>	skutkový stav veci-zistenie exekúcia-exekučné konanie práva a slobody – právo na súdnu a inú právnu ochranu-právo na súdnu ochranu súd-procesný postup

<b>spisová značka</b>	<b>II. ÚS 342/2021</b>
<b>populárny názov</b>	Opakovaná arbitrárnosť
<b>sudca spravodajca</b>	Peter Molnár
<b>druh konania</b>	konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb
<b>druh rozhodnutia a spôsob vybavenia</b>	Nález - Nález
<b>dátum rozhodnutia</b>	28.10.2021
<b>dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv</b>	Ústava Slovenskej republiky čl. 46 ods. 1 Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 6 ods. 1
<b>analytická právna veta</b>	Postup najvyššieho súdu, v dôsledku ktorého sa opätovne v rozpore so záväzným právnym názorom ústavného súdu vysloveným v jeho skoršom náleze zameran na formalistické posúdenie prejavu vôle a odmietol posúdiť obsah prejavenej vôle v spornom uznesení, možno označiť za bezprecedentný prejav opakovanej arbitrárnosti nesúcej všetky pojmové znaky hrubej svojvôle bez relevantných argumentov, ktorý je v právnom štáte neospravedliteľný.
<b>skutkový stav a základné</b>	Obec Sokolany sa návrhom z 23. apríla 1997 podľa § 52 ods. 1 zákona Národnej



<p><b>fakty</b></p>	<p>rady Slovenskej rady č. 162/1995 Z. z. o katastri nehnuteľností a o zápise vlastníckych a iných práv k nehnuteľnostiam (katastrálny zákon) v znení platnom do 31. decembra 2001 domáhala na okresnom úrade vydania rozhodnutia o zmene priebehu hranice mesta Košice a obce Sokol'any spočívajúcej vo vrátení časti územia z katastra mesta Košice do katastra obce Sokol'any.</p> <p>Prvé právoplatné rozhodnutie najvyššieho súdu v predmetnej veci (rozsudok najvyššieho súdu z 8. júna 2016) bolo skorším nálezom ústavného súdu sp. zn. III. ÚS 196/2017-65 z 12. septembra 2017 zrušené a vec bola vrátená späť na ďalšie konanie.</p> <p>Najvyšší súd po vrátení veci ústavným súdom rozhodol uznesením z 10. apríla 2018 tak, že zrušil rozsudok krajského súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie s požiadavkou doplnenia dokazovania. Krajský súd po doplnení dokazovania rozhodol rozsudkom z 9. apríla 2019 tak, že posledné rozhodnutie okresného úradu opätovne zrušil a vec mu vrátil na nové rozhodnutie.</p> <p>Na základe odvolania rozhodoval najvyšší súd, ktorý ústavnou sťažnosťou napadnutým rozsudkom opätovne zmenil odvolaním napadnutý rozsudok krajského súdu tak, že posledné rozhodnutie okresného úradu potvrdil.</p>
<p><b>z odôvodnenia</b></p>	<p>Ústavný súd k odôvodneniu napadnutého rozhodnutia konštatuje, že krajský súd nezaložil svoje rozhodnutie len na širšej interpretácii prejavu vôle, ako sa to snaží predostrieť najvyšší súd.</p> <p>Krajský súd v odôvodnení rozsudku komplexne vyhodnotil všetky relevantné skutočnosti, ktoré boli obsahom administratívneho spisu, keď konštatoval, že zo zápisnice z plenárneho zasadnutia, na ktorom bolo sporné uznesenie odsúhlasené, vyplýva, že „predsedníčka MNV oboznámila a vysvetlila obsah navrhovaných zmien (uvedené je aj súčasťou zápisnice k spornému uzneseniu, ako aj odôvodnenia napadnutého rozsudku bod 109) s návrhom ONV Košice vidiek číslo 152/79 vnút. ohľadne zmeny hraníc okresov Košice vidiek – Košice mesto. Zároveň načrtla, aké táto zmena bude mať prednosti a aké nedostatky a nevýhody pre obec“ (myslí sa tým Hutníky, pozn.). Uvedené v kontexte ostatných podkladov, ktoré tvorili súčasť prerokovaného materiálu, teda dôvodovej správy, smerného plánu HSA Košice, grafickej časti materiálu, výkazu zmien, vyčíslených aj vo vzťahu ku k. ú. Sokol'any, slovného popisu priebehu hranice (kde sa aj rovnako spomína sporný pojem kataster Hutníky – Bočiar /VSŽ/, a ktoré boli aj k dispozícii na nahliadnutie) dáva podklad pre ústavnokonformný záver, že plenárne zasadnutie MNV obce Hutníky skutočne vyslovilo súhlas aj s navrhovanými zmenami k. ú. Sokol'any. Ústavný súd už v skoršom náleze vyslovil, že nie je možné vychádzať len zo znenia dobového názvu, ktorý nezodpovedal ani už v tom čase realite, pretože katastrálne územie s takým názvom neexistovalo. Existovala len Obec Hutníky, ktorá sa skladala z dvoch k. ú. Bočiar a Sokol'any. Ak obec vyslovila súhlas s návrhom v časti „A“, ktorý bol predkladaný na hlasovanie plenárneho zasadnutia, vyslovila tým súhlas v celom rozsahu, keďže zo súčastí prerokovaného materiálu bolo nepochybné, že navrhnutá územná zmena sa týkala oboch katastrov obce Hutníky v presne špecifikovanej výmere. V opačnom prípade by zápisnica musela obsahovať nesúhlas s časťou návrhu „A“ tak, ako bol v zápisnici zaznamenaný nesúhlas vo vzťahu k návrhu „B“.</p> <p>Ústavný súd preto považuje opätovnú argumentáciu najvyššieho súdu za prejav opakovanej svojvôle a nihilizáciu už vysloveného záväzného právneho názoru ústavného súdu jeho nerešpektovaním. Pokiaľ najvyšší súd poukazuje na závery uvedené v uznesení ústavného súdu č. k. II. ÚS 922/2016-13 z 15. decembra 2016 v kontexte záverov uvedených v rozsudku najvyššieho súdu č. k. 4 Obdo 49/2014, 4 Obdo 69/2014 z 25. augusta 2015, o ktoré sa opiera aj v odôvodnení svojho napadnutého rozsudku, ústavný súd po oboznámení sa s obsahom týchto rozhodnutí konštatuje, že právne hodnotenie prejavu vôle vychádzalo z odlišnej skutkovej situácie (v dotknutom rozhodnutí orgánu obce úplne absentoval prejav vôle s uzatvorením zmluvy o zabezpečení prevádzky, pozn.), preto konštatuje, že</p>

	<p>najvyšším súdom citovaná právna veta je vytrhnutá z kontextu, a preto právny záver je v okolnostiach posudzovanej veci najvyšším súdom mylne interpretovaný a aplikovaný. V prejedávanom prípade nebolo sporné, či bola vôľa s územnou zmenou prejavená, sporným momentom bol len obsah prejavenej vôle obyvateľov obce Hutníky v spornom uznesení, a to z dôvodu použitia nepresného dobového označenia, ktoré samo osebe nemalo výpovednú hodnotu, avšak výpovednú hodnotu malo v spojení s celým prerokovaným materiálom, na ktorý výslovne odkazovalo (pozri s. 17 a 18 odôvodnenia skoršieho nálezu). Rozhodne teda nie je možné tvrdiť, že ide o rozširujúcu interpretáciu prejavenej vôle, ale nachádzanie skutočného obsahu prejavenej vôle. Vychádzajúc z uvedeného, je možné urobiť záver, že najvyšší súd opätovne v rozpore so záväzným právnym názorom ústavného súdu sa zameril na formalistické posúdenie prejavu vôle a odmietol posúdiť obsah prejavenej vôle v spornom uznesení (rovnako to konštatoval ústavný súd vo svojom skoršom náleze). Takýto postup najvyššieho súdu považuje ústavný súd za bezprecedentný prejav opakovanej arbitrárnosti nesúcej všetky pojmové znaky hrubej svojvôle bez relevantných argumentov, ktorý je v právnom štáte neospravedlňiteľný.</p> <p>Rovnako v tejto súvislosti ústavný súd považuje za arbitrárny a ničím nepodložený právny záver najvyššieho súdu, že vzhľadom na vykonané dokazovanie senát k požadovanej určitosti prejavenej vôle nedospel (z dôvodu neuvedenia územia terajšej časti obce Sokol'any), a to aj s poukazom na judikatúru (R 88/1954). Tento záver je nielen nesprávny, ale aj v zjavnom v rozpore s obsahom súdneho, ako aj administratívneho spisu.</p> <p>Ústavný súd vyslovil porušenie základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, napadnuté rozhodnutie najvyššieho súdu zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie.</p>
<b>použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESEF a iných súdov</b>	nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. III. ÚS 196/2017 z 12. septembra 2017
<b>súvisiace právne predpisy</b>	zákon č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok v znení neskorších predpisov
<b>klúčové slová</b>	vôľa, prejav vôle správne súdnictvo-rozhodovanie o žalobách proti rozhodnutiam správnych orgánov obec-majetok obce vlastníctvo kataster nehnuteľností dokazovanie-hodnotenie dôkazov arbitrárnosť

### Uznesenie:

<b>spisová značka</b>	<b>II. ÚS 492/2021</b>
<b>populárny názov</b>	Dvojinštančnosť rozhodovania súdu
<b>sudca spravodajca</b>	Peter Molnár
<b>druh konania</b>	konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb
<b>druh rozhodnutia a spôsob vybavenia</b>	Uznesenie - Uznesenie o odmietnutí
<b>dátum rozhodnutia</b>	28.10.2021
<b>dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv</b>	Ústava Slovenskej republiky čl. 48 ods. 1 Ústava Slovenskej republiky čl. 46 ods. 1 Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 6 ods. 1
<b>analytická právna veta</b>	Keď o zastavení dovolacieho konania pre nezaplatenie súdneho poplatku

	rozhodol namiesto vyššieho súdneho úradníka priamo sudca, k porušeniu zákona nepochybne došlo, avšak uvedené pochybenie nedosahuje ústavne relevantnú intenzitu a jeho dôsledky neumožňujú hodnotiť proces ako celok ako nespravodlivý.
<b>skutkový stav a základné fakty</b>	<p>Sťažovatelia podali dovolanie proti rozsudku odvolacieho súdu. Okresný súd doručil sťažovateľom následne výzvu na zaplatenie súdneho poplatku za dovolanie. Okresný súd napadnutým uznesením zastavil dovolacie konanie z dôvodu nezaplatenia súdneho poplatku za dovolanie.</p> <p>Sťažovatelia namietajú, že k porušeniu nimi označených práv došlo tým, že o zastavení konania rozhodol priamo sudca okresného súdu, pričom podľa zákona Slovenskej národnej rady č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o súdnych poplatkoch“) mal rozhodovať vyšší súdny úradník. Uvedený nesprávny postup mal za následok, že sťažovatelia sa nemohli proti napadnutému uzneseniu brániť sťažnosťou, ale ani odvolaním, keďže zákon o súdnych poplatkoch podanie odvolania proti uzneseniu o zastavení konania nepripúšťa.</p>
<b>z odôvodnenia</b>	<p>Ústavný súd podrobil napadnuté uznesenie okresného súdu prieskumu v zmysle argumentácie sťažovateľov uplatnenej v ústavnej sťažnosti a zistil, že napadnuté uznesenie o zastavení dovolacieho konania pre nezaplatenie súdneho poplatku vydal sudca v rozpore s už citovaným zákonným ustanovením.</p> <p>Ústavný súd poukazuje na svoju stabilizovanú judikatúru, podľa ktorej posudzuje spravodlivosť procesu ako celku (napr. m. m. II. ÚS 307/06), preto k vyhovneniu ústavnej sťažnosti dochádza zásadne iba v prípadoch, ak dospeje k názoru, že namietané a relevantné procesné pochybenia zo strany príslušného orgánu verejnej moci umožňujú prijatie záveru, že proces ako celok bol nespravodlivý a vzhľadom na to môže vyznievať ako nespravodlivý aj jeho výsledok. V tejto súvislosti ústavný súd zdôrazňuje, že nie každé porušenie zákona zo strany orgánu verejnej moci má automaticky za následok porušenie ústavou garantovaného základného práva, v danom prípade predovšetkým základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (napr. IV. ÚS 104/2012, I. ÚS 9/2013, IV. ÚS 629/2012, II. ÚS 372/2012, II. ÚS 373/2012).</p> <p>V právnej veci sťažovateľov dospel ústavný súd k záveru, že nepochybne došlo k porušeniu zákona, keď o zastavení dovolacieho konania pre nezaplatenie súdneho poplatku rozhodol namiesto vyššieho súdneho úradníka priamo sudca, uvedené pochybenie však nedosahuje ústavne relevantnú intenzitu a jeho dôsledky neumožňujú hodnotiť proces ako celok ako nespravodlivý. Ústavný súd preto odmietol ústavnú sťažnosť sťažovateľov v tejto časti pri jej predbežnom prerokovaní podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ako zjavne neopodstatnenú.</p>
<b>použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESEP a iných súdov</b>	
<b>súvisiace právne predpisy</b>	zákon č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok
<b>kľúčové slová</b>	dovolanie-dovolacie konanie práva a slobody – právo na súdnu a inú právnu ochranu-právo na súdnu ochranu poplatok-nezaplatenie poplatok-súdny

Spracovalo Analytické oddelenie Kancelárie Ústavného súdu Slovenskej republiky

Upozornenie :

*Prehľad vybraných rozhodnutí Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „prehľad“) je neoficiálnym dokumentom, ktorý slúži výlučne na informovanie o rozhodovacej činnosti Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“). Prehľad zostavuje Analytické oddelenie Odboru súdnych poradcov a súdnej agendy Kancelárie Ústavného súdu Slovenskej republiky z rozhodnutí ústavného súdu, písomne vyhotovených a odoslaných účastníkom konania v danom období. Prehľad nezaväzuje ústavný súd a nenahrádza jednotlivé rozhodnutia ústavného súdu, z ktorých bol zostavený.*